

DOĞA HAKKINDA

KSENOPHANES

GİRİŞ

Ksenophanes'in Doğa Hakkında isimli eseri orijinalindeki gibi 30 fragmana ayrılıp derlenmiştir.

Dahi Filozof

<https://www.dahifilozof.com>

1

*Homeros ve Hesiodos hepsini tanrılara atfettiler
insanlar arasında ne kadar ayıp ve utanç varsa,
hırsızlık, zina ve birbirini kandırma*

2

*Ancak faniler sanıyorlar ki tanrılar doğmuş
kendilerinin ki gibi giyim, ses ve şekilleri varmış*

3

*Habeşler kendi tanrılarının kalkık burunlu ve siyah tenli
Trakyalılar ise mavi gözlü ve kızıl saçlı olduğunu söyler durur*

4

*Ama eğer elleri olsaydı boğaların, atların ve aslanların
ya da izebilselerdi elleriyle ve iř bitirebilselerdi insanlar gibi,
atlar atlara, boęalar da boęalara benzer
tanrı Şekilleri çizer ve bedenler yaparlardı,
her biri kendi vücutuna benzer biçimde*

5

*Tek tanrı, tanrıların ve insanların arasında en büyüğü,
ne vücudu ölümlülere benzer ne de düşüncesi*

6

Hep görür, hep akleder, hep iřitir

7

Hiç zahmetsiz sarsar aklının iradesiyle her şey

8

*Daima aynı yerde kalır hiç hareket etmeden,
oradan oraya dolanmak uymaz ona*

9

Hep gözdür ve hep kulaktır ama soluklanmaz; bütünüyle akıldır, zekâdır ve ezelidir

10

*Her Şey tanrıyla doludur, kulakları her yeredir
tařlar ve bütün yeryüzü ve kendisi
adamın her neyse göğsünde sakladığı düşünce*

11

Dođan ve büyüyen her şey toprak ve su

12

Ne de olsa hepimiz toprak ve sudan geliyoruz

13

Her Şey topraktan gelir ve toprakta son bulur

14

Yerin üzerinden geçen ve onu ısıtan Güneş

15

*Gökuşığı dedikleri bunun da doğası bulut.
Erguvan, kırmızı ve saz rengi görünür*

16

*Yerin üst sınırı ayağımızın altında görülür,
havaya uzanan, aşağısı ise sonsuza gider*

17

... ve bazı mađaralarda su damlar

18

*Deniz suyun kaynağıdır, rüzgârın da,
zira ne bulutlarda rüzgâr olabilirdi
içeriden esen, yüce deniz olmasa
ne akıntısı nehirlerin, ne de gökten yağan su,
yüce denizdir doğurtan bulutları, rüzgârları
ve nehirleri...*

19

*Açık olanı bilen adam ne oldu ne de olacak
ne tanrıları ne de evren hakkında söylediklerimi;
bir başarı da söylerse sırrın ve gizli şeyin ne olduğunu
kendisi yine bilmiyordur onu
sanılardır ancak,
her şeyde sahip olduğu*

20

... bunlar da gerçek Őeylerin benzerleri kabul edilsin

21

Fanilerin bakışına açtıkları her ne varsa...

22

*Eğer tanrı saman rengi balı yaratmasaydı, diyeceklerdi
incir çok daha tatlı*

23

*En başından her şeyi fanilere göstermedi tanrılar,
ama zamanla araştırdıkça, daha iyisini keşfediyorlar*

24

*Ateşin başında şunları söylemeli kış günü
yumuşak bir sedire uzanarak, tok karınla
tatlı şarap içip leblebi yiyerek:*

*“Kimsin? Kimlerdensin? Kaç yaşındasın yiğidim?
Kaç yaşındaydın Medler (Med İmparatorluğu) geldiğinde?”*

*Artık yerler arı ve herkesin elleri
ve bardakları da; biri örgü çelenk takmış,
öbürü bir tasta güzel kokulu bir yağ sunuyor;
karıştırma kâsesi neşeyle dolu duruyor;
bir başka şarap ise hazır, asla tükenmemeyi vaat eden;
yumuşak, toprak kaplarda ve çiçek kokulu;
ortada buhur kutsal rayihasını saçıyor;
su ise soğuk, tatlı ve arı.
Altın rengi dilimler yakın duruyor ve görkemli masa
peynir ve zengin balla dolu.
Ortada sunak tümüyle çiçeklerle bezeli,
dans ve coşku dolu evin her yanı.
İlkin iyiniyetli adamların tanrıya ilahiler söylemesi gerek
güzellemeler ve arı sözlerle;
tanrılara şarap adadıktan ve dua ettikten sonra adil davranabilmek için
kibir değil içebildiğin kadar içmek, eğer gidebiliyorsan eve yaversiz..
İçkiliyken asil davranışlar sergileyen adama helal olsun,
hafızasın ve erdemine.
Titanların ve devlerin savaşını anlatmayan,
ya da insan başlı atların, eskinin uydurmaları,
ya da var olan bir husumeti,
ama tanrıları daima iyilikle yâd eden*

26

*Kimse karıştırırken bardağa önce şarabı
koymazdı su, üstüne de şarap*

*Ama eğer biri ayak çabukluğuyla bir zafer kazanırsa
ya da pentatlonda, Zeus'un mıntıkasında
Olympia'daki Pisa akıntısının yanı başında, ya da güreşle
veya ağırlı yumruk dövüşüyle,
ya da serbest dövüş denen korkutucu şeyle,
hemşerilerine daha şanlı görünecek
ve yarışmalarda kendisine ön sıralarda yer bulacak
ve yiyeceği halkın cebinden karşılanacak
kentten de ailesine yadigâr bırakacağı hediyeler alacak;
at binerek de zafer kazansa bunların hepsini alacak,
ama benimki kadar değerli olmayacak. Zira kuvvetinden daha iyi
adamların ya da atların bizim bilgeliğimiz.
Ama bu gelenek özensiz, adil de değil
kuvveti yeğ tutmak iyi bilgeliğe.
Zira insanlar arasında iyi bir yumruk dövüşçüsü olduğunda
ya da iyi bir güreşçi olduğunda
veya çabuk ayaklı biri olduğunda
bu kişi sayesinde kent daha iyi yönetilen bir yer olmayacak.
Kent ondan pek az memnuniyet duyacak,
eğer biri Pisa kıyılarında yarışıp zafer kazanırsa;
sonuçta kentin hazinesini zenginleştirmeyecek*

28

*Lydialılardan yararsız şatafatı öğrenip,
menfur tiranlıktan kurtulduklarında,
pazaryerine erguvan renkli giysilerle gider oldular,
en az bin kişi hep birlikte,
mağrur, salınan saçlarıyla böbürlenerek
ıtırılı yağlar, kokular sürünerek*

*Eziyet edilen bir köpek yavrusunun yanından geçerken
içi sızlamış ve şu sözleri etmiş Pythagoras:
“durun dövmeysin, çünkü o aslında bir dostun ruhu,
çığlık atarken sesinden tanıdım.”*

30

*Altmış yedi yıl oldu taşıyorum
oradan oraya kaygılarımı Yunan diyarında,
doğumumdan yirmi beş yıl geçmişti,
bu yolculuğa çıktığımda*

Son